

EFICIENȚA POLITICII BUGETAR FISCALE PRIN ANALIZA COMPARATIVĂ A BUGETULUI DE STAT PENTRU PERIOADA 2022 ȘI 2023 (ÎN CAZUL MOLDOVEI)

THE EFFICIENCY OF THE FISCAL BUDGET POLICY THROUGH THE COMPARATIVE ANALYSIS OF THE STATE BUDGET FOR THE PERIOD 2022 AND 2023 (IN THE CASE OF MOLDOVA)

COVALI Stela, studentă, Specialitatea: EGCE

Universitatea „Ștefan cel Mare” România, Suceava, strada Universității 13

e-mail autor: stelacovali03@gmail.com

Abstract. *The purpose of the research is the comparative analysis of the state budget of the Republic of Moldova for the years 2022-2023. The State Budget (BS) represents the main component of the National Public Budget (NPB) of the country, which accounts for around 60% of the volume of current revenues and expenses incurred from the National Public Budget. The fact that the structural changes in spending determine that there were changed the priorities, so the budget puts an emphasis on the social sphere, education, and currently national security.*

As a scientific-methodological basis of the research, various scientific works and articles of local and foreign authors, who research the subject in specialized literature and the press, the materials of international conferences dedicated to the practical and theoretical aspects of public finance management were used. In order to develop this research, the descriptive research method was used in the research methodology, which allowed studying the basic notions about the management of public finances, such as definitions, classifications.

Keywords: *The state budget, public finance, national public budget, education..*

JEL CLASSIFICATION: E Macroeconomics and Monetary Economics.

INTRODUCERE

Bugetul de stat (BS) reprezintă principalul component al Bugetului Public Național (BPN) al țării căruia, conform cercetărilor efectuate, îi aparține în jur de 60% din volumul veniturilor curente realizate și cheltuielilor efectuate din BPN. Criza economică și financiară, care s-a aprofundat pe parcursul anilor precedenți, dar și instabilitatea politică, au făcut probleme destabilizatoare în domeniul finanțelor publice, mai cu seamă în formarea veniturilor bugetului de stat. Managementul finanțelor publice este știința care se ocupă cu studierea bugetului public național și reprezintă un sistem de metode, principii, tehnici și instrumente privind încasarea și utilizarea resurselor financiare publice și gestionarea eficientă a banului public. Responsabilitatea pentru colectarea surselor financiare publice și distribuirea lor după prioritățile economico-sociale este o funcție importantă a managementului finanțelor publice. Problema centrală în managementul finanțelor publice constituie utilizarea eficientă a banilor publici, deoarece este știut că „este plăcut să cheltui banii altora”.

Importanța și actualitatea temei cercetate.

Evoluțiile politice, economice și sociale din ultimii ani în țara noastră au pus în evidență necesitatea unei reforme profunde și reale în domeniul managementului finanțelor publice. În Programul de activitate al Guvernului pentru anii 2013–2020 este expres stipulat: „Apropierea Republicii Moldova de Uniunea Europeană se poate produce doar în condițiile unui stat în care structurile puternic ierarhizate sunt înlocuite cu structuri descentralizate, transparente și dinamice, întemeiate pe supremația legii, a drepturilor și libertăților civile. Guvernul va asigura corelarea reformei administrației centrale cu cea a administrației locale și transferul de competențe către

autoritățile publice locale, inclusiv în domeniul finanțelor publice. Descentralizarea puterii și abilitarea autorităților publicelocale cu puteri reale vor avea o contribuție majoră și la dezvoltarea veritabilă a regiunilor, desconcentrând și activitatea economică pe întreg teritoriul Republicii Moldova”.

Pentru realizarea eficientă a scopului propus spre analiză, s-au formulat următoarele **obiective**:

- Cercetarea conceptuală a noțiunii și procesul formării bugetului de stat;
- Analiza cadrului normativ al finanțelor publice din Republica Moldova;
- A prezenta particularitățile formării și distribuirii bugetelor R. Moldova;

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Finanțele publice cuprind un sistem de reguli, de organe și proceduri cu ajutorul cărora colectivitățile publice pot să-și îndeplinească atribuțiile ce le au prin intermediul mijloacelor financiare.

Tabelul. 1

	2023 aprobat	2022 aprobat	2022 executat
Venituri	64,8	50,06	59,24
Cheltuieli	83,1	59,61	50,37
Deficit bugetar	18,3	15,13	9,33

Potrivit Legii Nr. 359 din 22-12-2022 cu privire la aprobarea bugetului de stat pentru anul 2023, bugetul de stat pentru anul 2023 se aprobă conform datelor prezentate de autor în tabelul 2.7, la venituri în sumă de 64868382,2 mii de lei și la cheltuieli în sumă de 83195682,2 mii de lei, cu un deficit în sumă de 18327300,0 mii de lei.

Astfel, constatăm că pentru anul 2023, au crescut toți indicatorii care compun deficitul bugetar. Veniturile au fost aprobate cu 14,74 mld. lei mai mult față de nivelul aprobat în anul 2022, cheltuielile cu 23.49 mld lei mai mult, în rezultatul căruia deficitul bugetar planificat se estimează să se majoreze și el cu 3.17 mld. lei mail mult.

Tabelul 2.

Indicatori	2020	2021	2022	2023
Finanțarea netă, din care:	6,9%	6,5%	4,6%	2,7%
Internă	2,7%	2,9%	1,9%	1,4%
Externă	1,4%	3,5%	2,7%	1,3%
Alte surse de finanțare	1,0%	-0,1%	-0,3%	0,8%
Deficit bugetar	-7,9%	-6,3%	-4,2%	-3,5%

După cum se observă din tabelul prezentat de autor mai sus, pe termen mediu, deficitul bugetar, este finanțat preponderent din surse externe. Această evoluție relevă în continuare necesitatea atragerii fondurilor externe și, implicit, respectarea condițiilor

financiare și structurale de accesare a acestora. În contextul efectelor pandemiei COVID-19 asupra economiei naționale, în perioada 2021-2023 se estimează că Guvernul va beneficia de intrări din împrumuturi de stat externe, din care, în medie, 50,8% vor fi direcționate pentru susținerea bugetului, iar circa 49,2% – pentru finanțarea proiectelor investiționale.

În partea ce ține de finanțarea internă a deficitului bugetar prognozată pentru perioada anilor 2021 – 2023, structura acesteia se prezintă în tabelul următor.

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Tot ce ține de geoeconomie, geopolitica, situația de urgență, au contribuit la modificările atât în componența veniturilor, cât și a cheltuielilor, structura deficitului. Faptul că s-a modificat structural cheltuielile, determină că s-au modificat prioritățile, astfel bugetul pune un accent pe sfera sociala, educație, și actual securitate națională.

Recomandări:

1. Creșterea randamentului fiscal al impozitelor și taxelor locale, inclusiv prin creșterea eficienței administrării acestora.
2. Reconsiderarea sistemului de facilități fiscale, proiectarea și punerea la punct a unor mecanisme concrete de stimulare a agenților economici în achitarea la timp a impozitelor și taxelor locale.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Introdusere în bugetul de stat- <https://www.mf.gov.md/ro/buget/bugetul-public-na%C8%9Bional/bugetul-de-stat>
2. Indicatorii bugetului de stat- <https://mf.gov.md/ro/categoria-documentului/bugetul-de-stat-pe-ani> ,
<https://mf.gov.md/ro/content/bugetul-de-stat-2023-0>
3. Sursele de finanțare a bugetului de stat pentru 2022-2023-
file:///C:/Users/Admin/Pictures/Downloads/L_359.2022.ro.pdf ,
<https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect-02-nu-914-mf-2022.pdf>

Coordonator științific: TOMȘA Aurelia, dr., conf. univ.
Academia de studii Economice a Moldovei,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61
e-mail: aureliatomsa@yahoo.fr